

PI-7 LEERLIJN LEREN LEREN - VERSIE MAART 2009

Voor leerlingen die niet vanzelfsprekend aan het leren gaan.

De leerlingen leren belangstelling hebben voor de wereld om hen heen, ze leren deze gemotiveerd onderzoeken en daarin taken uitvoeren, waarbij ze gebruik maken van informatie, strategieën en vaardigheden en ze leren reflecteren op eigen handelen.

1. Taakaanpak
2. Uitgestelde aandacht / hulp vragen
3. Zelfstandig (door)werken
4. Samenwerken
5. Reflectie op werk

Voetnoot voor de gebruiker:

Deze versie van de leerlijn is direct te gebruiken als overzichtsdocument bij de lessen Leren leren.

Normaal gesproken is voor elk niveau één lessenreeks ontwikkeld. In sommige gevallen, wanneer er meer dan vier doelen per niveau per subdoel bestaan, zijn dit er twee. De doelen per lessenreeks zijn in dat geval van elkaar gescheiden door een liggende streep (vgl. taakaanpak niveau 4, 5 en 7).

Niveau	1	2	3	4
1. Taakaanpak	<p>Pakt en ruimt zijn materialen op Gaat zorgvuldig met materialen om Wijst aan waar hij moet beginnen Luistert en kijkt naar de uitleg van een opdracht in een één op één situatie Voert een simpele enkelvoudige taak tot het einde uit Controleert of de taak klaar is (alles gebruikt)</p>	<p>Kijkt hoe de leerkracht een taak aanpakt en neemt deze aanpak over Herhaalt de opdracht die hem is gegeven (wat ga je nu doen?) Begint na de uitleg met zijn taak Luistert en kijkt naar de uitleg van een opdracht in een groepsinstructie voordat hij aan de taak begint Verbetert na aanwijzingen de manier waarop hij een taak uitvoert</p>	<p>Leest van het bord of taakkaart wat en hoeveel hij moet doen Bepaalt zelf in welke volgorde hij een taak uitvoert Plant met hulp van de leerkracht twee taken achter elkaar Voert twee taken achter elkaar uit met behulp van een planner</p>	<p>Plant zelfstandig meerdere taken achter elkaar (binnen één vak) Bedenkt en vertelt hoe hij een taak gaat aanpakken Kiest uit twee manieren om een taak aan te pakken de beste manier Kijkt hoe medeleerlingen een taak aanpakken en neemt de strategie over Weet wanneer hij hulp nodig heeft Zet door en past oplossingen toe bij een taak die hij moeilijk of eng vindt Geeft aan wanneer hij toe is aan een moeilijkere taak</p>
	5	6	7	8
	<p>Achterhaalt bij een veelvoorkomende (of belangrijke) fout waar de fout zit Probeert de fout herstellen Controleert zijn eigen taak en corrigeert waar nodig</p> <p>Geeft aan wat hij verwacht te kunnen: aantal taken in een bepaalde tijd Geeft aan wat hij verwacht te kunnen: qua eigen vaardigheden Plant zelfstandig meerdere taken achter elkaar: - op een dagdeel - <i>op een dag</i></p>	<p>Stelt zichzelf bij een bekende taak een tijdsdoel (dan moet ik het af hebben) Houdt bij meerdere taken het overzicht van wat wanneer moet gebeuren (agenda, actielijstje) Plant zelfstandig meerdere taken achter elkaar op meer dagen</p>	<p>Schat in hoeveel taken hij afkrijgt binnen een bepaalde tijd Stelt prioriteiten wanneer er meerdere dingen tegelijk moeten gebeuren Geeft vooraf aan bij welk resultaat hij tevreden is met zijn werk (gericht op tijd)</p> <p>Maakt een huiswerkplanning in de agenda Plant taken van een vakgebied voor een week (agendabeheer) Geeft vooraf aan bij welk resultaat hij tevreden is met zijn werk (gericht op gemaakte planning)</p>	<p>Maakt voor drie vakken een volledige weekplanning waarin onderscheid is tussen instructietijd, zelfstandig werken en huiswerk Houdt bij zijn planning rekening met eerder ervaringen Maakt een plan voor de aanpak van een klein project (volgorde van taken, duur van taken, tijdsindeling, benodigdheden)</p>

Niveau	1	2	3	4
2. uitgestelde aandacht/ hulpvragen	<p>Luistert naar de klassikale start van de les</p> <p>Benoemt de regels voor het zelfstandig werken</p> <p>Houdt zich aan de 4 werkregels voor het zelfstandig werken (stil zijn/zachtjes praten, blijven zitten, geen hulp vragen)</p>	<p>Weet wanneer de leerkracht beschikbaar is voor hulp en wanneer niet</p> <p>Lost zelf praktische zaken/problemen op</p> <p>Kan omgaan met verschillende regels in verschillende lessituaties</p>	<p>Hanteert de afgesproken regels om problemen op te lossen (accent op hulp van leerkracht)</p> <p>Hanteert de afgesproken regels om problemen op te lossen (accent op hulp van medeleerling)</p> <p>Hanteert de afgesproken regels om problemen op te lossen (accent op zelf zoeken van een oplossing)</p>	<p>Schat in of hij na de uitleg alle taken kan maken</p> <p>Vraagt na inschatting extra hulp in de startronde</p>
	<p>Weet de volgorde van de ronde</p> <p>Kan de volgorde van de ronde aangeven</p> <p>Wacht met een vraag tot de groepsleiding bij hem is</p> <p>Begrijpt wanneer de regels voor uitgestelde aandacht gelden</p>			

Niveau	1	2	3	4
3. Zelfstandig (door)werken	Voert een korte, voorgestructureerde opdracht uit en maakt die af zonder te stoppen Pakt vervolgwerk na het afronden van een taak	Werkt 10 minuten zelfstandig aan een bekende taak Probeert de taak nog een keer wanneer het de eerste keer niet lukt Lost een klein materiaalprobleem op zonder anderen te storen (papier vol, ander potlood nodig) Pakt bij een probleem dat hij niet zelfstandig op kan lossen een wachtwerkje	Werkt 15 minuten zelfstandig aan een taak Maakt een langdurige opdracht af als daar af en toe aanwijzingen voor worden gegeven Werkt harder door om een taak af te krijgen als de leerkracht dit aangeeft Maakt gebruik van een wachtwerkje als hij vast loopt, maakt gebruik van hulp of lost het probleem op	Werkt 30 minuten zelfstandig aan een taak Volgt een stappenplan om een grotere taak uit te voeren Werkt zelfstandig door zonder klassikaal teken Hanteert de zelfstandig werken regels bij alle vakken Slaat een probleem over en gaat door met een andere deel van zijn werk (ook ander vakgebied) Zet door bij een taak die hij moeilijk vindt Zet door bij een taak die hij eng vindt Werkt door bij externe afleiding (onderbouw speelt buiten, maken lawaai)
	5	6	7	
	Werkt een uur zelfstandig aan een taak op een dag Houdt zelf de tijd in de gaten om op tijd het werk af te krijgen Werkt netjes en/of snel afhankelijk van de eisen die aan de taakuitvoering worden gesteld Begint aan een volgende taak waarvan hij weet dat hij deze zelfstandig mag en kan doen	Zoekt een oplossing bij tegenslag met een taak (spullen zijn onvindbaar) Zoekt een oplossing bij tegenslag met een taak (aanwijzingen zijn onleesbaar)	Zet zich langere tijd in voor een taak die hij niet leuk vindt Zet zich langere tijd in voor een taak die niet lukt Werkt door bij interne afleiding (schrijft vragen en gedachten die afleiden op)	

Niveau	1	2	3	4
4. Samenspelen en samenwerken	<p>Speelt en werkt naast andere leerlingen</p> <p>Voert met een medeleerling een opdracht uit onder leiding van de leerkracht</p> <p>Deelt materiaal met andere leerlingen</p>	<p>Vraagt of hij mee mag spelen</p> <p>Speelt zowel een leidende als volgende rol in spel</p> <p>Vraagt of hij iets mag gebruiken van een ander</p> <p>Helpt op verzoek anderen bij het uitvoeren van een taak (even helpen tillen)</p> <p>Voert met een medeleerling zelfstandig een opdracht uit en rondt de taak samen af</p>	<p>Werkt samen in duo's aan een activiteit die beperkt overleg vraagt</p> <p>Voert zonder aansporing zijn deel van de taken uit bij het samenwerken met een medeleerling</p> <p>Spreekt met een ander af wie wat gaat maken</p> <p>Houdt zich aan afspraken over wie, wat en waar bij het uitvoeren van een gezamenlijke opdracht</p> <p>Werkt langere tijd samen met medeleerlingen bij het uitvoeren van een gezamenlijke opdracht</p>	<p>Werkt samen in duo's aan een schoolopdracht (veel overleg)</p> <p>Maakt met medeleerlingen een taakverdeling en neemt hierbij ook minder leuke taken op zich</p> <p>Zegt op een aardige manier dat hij een idee van een ander niet leuk vindt</p> <p>Bespreekt een probleem onder leiding van een leerkracht</p> <p>Werkt samen met kleine subgroepen (2-3 personen) met beperkt overleg</p> <p>Doet aan een ander voor hoe de taak gedaan moet worden</p> <p>Helpt uit zichzelf een ander die hulp nodig heeft bij het uitvoeren van een taak</p> <p>Laat de ander zijn eigen taak uitvoeren</p>
	5	6	7	8
	<p>Werkt samen met kleine subgroepen (2-3 personen) aan opdrachten die veel overleg vragen.</p> <p>De leden van de subgroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wisselen ideeën met elkaar uit - maken afspraken over wie wat doet en houden zich hieraan - geven complimenten aan iemand die het goed doet <p>Past in onderling overleg tussentijds afspraken aan</p> <p>Geeft feedback aan een medeleerling waarmee hij samenwerkt (wat goed is en wat beter kan/moet)</p>	<p>Maakt afspraken over de taakverdeling in een subgroep (4-6 personen)</p> <p>Heeft een eigen bijdrage in het bespreken van de taakverdeling</p> <p>Legt zich neer bij een groepsbeslissing</p> <p>Helpt een ander om iets in te brengen in de groep (wat vind jij?)</p>	<p>Noemt een aantal van de eigen capaciteiten (wat kan je goed)</p> <p>Benoemt en gebruikt capaciteiten van medeleerlingen</p> <p>Zet zijn capaciteiten adequaat in</p> <p>Past zijn gedrag aan na terechte kritiek van een medeleerling</p>	<p>Neemt bij samenwerken aan een taak een leidende rol</p> <p>Neemt bij samenwerken aan een taak een volgende rol</p> <p>Benoemt naast zijn capaciteiten ook zijn beperkingen bij het uitvoeren van taken (→ en verdeelt op basis daarvan de rollen tijdens het samenwerken)</p>

Niveau	1	2	3	4
5. Reflectie op werk	<p>Vertelt na afloop van een taak wat hij heeft gedaan</p> <p>Geeft tijdens een activiteit aan dat hij het (te) makkelijk of moeilijk vindt</p> <p>Vertelt wat hij die ochtend/middag heeft gedaan mbv dagritme kaarten</p> <p>Geeft aan welke taken hij moeilijk vond en welke makkelijk</p>	<p>Vertelt wat hij die ochtend/middag heeft gedaan</p> <p>Vertelt wat hij die ochtend/middag heeft gedaan, zonder visuele steun</p> <p>Controleert het gemaakte werk</p> <p>Geeft aan of de taak makkelijk of moeilijk was en of hij goed heeft gewerkt</p>	<p>Vertelt in een paar stappen hoe hij zijn taak heeft aangepakt</p> <p>Zoekt een fout op als de leerkracht vraagt nog eens goed te kijken</p> <p>Beoordeelt samen met de leerkracht hoe hij zijn taak gedaan heeft (accent op werkwijze)</p> <p>Beoordeelt samen met de leerkracht hoe hij zijn taak gedaan heeft (accent op resultaat)</p>	<p>Kijkt naar en praat over overeenkomsten en verschillen tussen eigen en andermans werk/aanpak</p> <p>Onderbouwt zijn mening over de kwaliteit van een gemaakte taak (goed, omdat)</p> <p>Geeft aan op welk gebied zich een probleem voordeed</p> <p>Geeft aan welke oplossing is gekozen toen zich een probleem voordeed</p>
	5	6	7	8
	<p>Vertelt achteraf waarom iets goed, minder goed of fout is gegaan</p> <p>Vertelt hoe hij een taak de volgende keer anders kan doen</p> <p>Stelt vorderingen bij zichzelf vast (dit ging beter dan vorige keer)</p> <p>Geeft aan in welke vakken hij goed en minder goed is</p>	<p>Reflecteert zowel op het resultaat van een taak als op het proces (hoe heb ik het aangepakt)</p> <p>Onderscheidt persoonlijke (kun je zelf beïnvloeden) en externe oorzaken</p> <p>Evalueert zijn eigen werkdag gericht op de voorbereiding, het proces en het resultaat</p> <p>Verbindt consequenties voor de volgende keer aan zijn beoordeling</p>	<p>Schat in wat nodig is om de leerstof te beheersen (aanvullende instructie/oefenstof nodig)</p> <p>Beoordeelt of hij de juiste prioriteiten heeft gesteld en geeft aan welke gevolgen dit heeft voor een volgende planning</p> <p>Stelt zonodig zijn tijdsplanning bij voor een enkelvoudige taak</p> <p>Stelt zonodig zijn tijdsplanning bij voor een taakstelsel</p>	<p>Bespreekt met anderen hoe hij zijn project heeft aangepakt gericht op de voorbereiding, het proces en het resultaat</p> <p>Komt met suggesties voor aanpassingen op inhoudelijke (wat wil/moet ik leren) aspecten van het onderwijsleerproces</p> <p>Komt met suggesties voor procesmatige aspecten van het onderwijsleerproces</p>
<p>Evalueert de periode van zelfstandig werken gericht op de voorbereiding, het proces en het resultaat</p> <p>Legt samen met leerkracht een relatie tussen deze beoordeling en afspraken voor de volgende keer</p> <p>Reageert zonder boos te worden op kritiek op zijn werk</p>	<p>Geeft feedback op het werk van een medeleerling</p> <p>Ontvangt feedback van een medeleerling op zijn gemaakte werk</p> <p>Evalueert planning en uitvoering van zijn dag-/meerdere-/weektaak op basis van de feedback</p>	<p>Beoordeelt of hij een uitgevoerde taak goed had voorbereid en uitgevoerd en verbindt hier consequenties aan voor de volgende keer</p> <p>Past zijn werkstijl (kwaliteit t.o.v. hoeveelheid) aan waar nodig</p>	<p>Evalueert eigen werkweek (er is een balans tussen positieve en negatieve punten)</p>	

